

Thörn v. Švédsko (stížnost č. 24547/18)

Datum rozhodnutí: 1. září 2022

Závěr: *Vnitrostátní orgány vyvážily stěžovatelův individuální zájem mít přístup k úlevě od bolesti a veřejný zájem na kontrole drog a léčiv.*

Obsah: Stěžovatel utrpěl v roce 1994 zlomeninu krku při dopravní nehodě a v důsledku tohoto zranění je trvale upoután na invalidní vozík. Následkem zranění trpěl značnými bolestmi, jejichž léčení nebylo příliš úspěšné, a jeho zdravotní stav se horšil, což u něj vyvolalo deprese. Metadon, který mu lékaři navrhli jako prostředek k úlevě, pacient odmítl z důvodu vedlejších účinků, jimiž trpěl při užívání opiátů. Stěžovatel zjistil, že v jeho situaci by mu mohla pomoci marihuana. Marihuana pro lékařské účely je ve Švédsku užívána k léčbě roztroušené sklerózy a pro stěžovatele nebyla kryta zdravotním pojištěním. Tím pro něj byla příliš drahá a stěžovatel si ji proto pěstoval doma. Jeho stav se zlepšil natolik, že mohl začít pracovat na plný úvazek. V roce 2015 však byl obviněn z trestného činu výroby a držení drog a jejich užívání. Nejprve byl trestním soudem osvozen, následně však bylo toto rozhodnutí zrušeno odvolacím soudem a stěžovatel byl odsouzen k pokutě a podmíněnému trestu vězení. Nejvyšší soud nakonec pouze překvalifikoval jeho pochybení na přestupek a snížil pokutu, s tím, že vzal za polehčující okolnost stěžovatelovu motivaci ulevit si od bolesti. Stěžovatel uvádí, že od svého odsouzení zůstává tři čtvrtiny času na nemocenské. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval, že věc nezahrnuje posouzení zákonnosti výroby a užívání drog, ale otázku, zda fakt, že vnitrostátní orgány stěžovatele nezbavily trestní odpovědnosti v jeho situaci, představuje porušení jeho práva na soukromý život. Připomněl, že podle Nejvyššího soudu i v případě, že by stěžovatel jednal z nezbytnosti a jeho jednání by nepředstavovalo žádné ohrožení pro ostatní, přesto bylo pro rozpor se zákonem neomluvitelné. Jeho osobní situace tak byla vzata v úvahu pouze při úvaze o výši trestu. Soud neobdržel žádné specifické informace o vlivu odsouzení na stěžovatele, a konstatoval, že vnitrostátní orgány schválily předpis

lékařské marihuany pro stěžovatele v roce 2017, kdy probíhalo trestní řízení proti němu.

Související judikatura: rozsudek ze dne 26. 11. 2019, *Abdyusheva a ostatní v. Rusko*, č. 58502/11, 62964/10, 55683/13, rozhodnutí o nepřijatelnosti stížnosti ze dne 28. 5. 2014, *Durisotto v. Itálie*, č. 62804/13, rozsudek Velkého senátu ze dne 3. 4. 2012, *Gillberg v. Švédsko*, č. 41723/06, rozsudek ze dne 13. 11. 2012, *Hristozov a ostatní v. Bulharsko*, č. 47039/11 a 358/12, ECHR 2012 (výňatky), rozsudek Velkého senátu ze dne 8. 4. 2021, *Vavříčka a ostatní v. Česká republika*, č. 47621/13, 3867/14 73094/14 19298/15 19306/15 43883/15.

Relevantní ustanovení: čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (ochrana soukromého a rodinného života).

Rozsudek McCann a Healy v. Portugalsko (stížnost č. 57 195/17)

Datum rozhodnutí: 20. září 2022

Závěr: *Ačkoliv je pochopitelné, že publikace knihy vyvolala hněv, tíseň a obavy stěžovatelů, nejví se jako pravděpodobné, že by tato kniha, nebo jí vyvolané rozhlasové relace, měly závažný dopad na sociální vazby stěžovatelů nebo jejich úsilí o nalezení dcery.*

Obsah: Stěžovatelé jsou manželé, britští občané. V květnu 2007, když byli s třemi dětmi na dovolené v jižním Portugalsku, zmizela jejich tehdy tříletá dcera Madeleine. Následné vyšetřování se zaměřilo na možný únos. Na základě stop zajištěných v apartmánu, který si rodina pronajala, a vozidle, které si zajistili několik dní po jejím zmizení, začala policie prověřovat také možnost, že rodiče ukryli tělo dítěte, když zemřelo snad v důsledku nešťastné náhody, a pak předstírali únos. Vyšetřování rodičů bylo zastaveno v roce 2008. Mezitím došlo k odvolání policejního vyšetřovatele G. A. z vyšetřování. Když tento vyšetřovatel v roce 2008 odešel do penze, publikoval současně knihu, v níž tvrdil, že únos dítěte inscenovali rodiče, dítě zemřelo v apartmánu pravděpodobně v důsledku nešťastné náhody a současně byla prokázána nedbalost rodičů, pokud jde o péči o děti a jejich bezpečnost. Stěžovatelé u soudu namítali, že v důsledku těchto tvrzení v knize bylo poškozeno jejich právo na dobré jméno

a právo být považován za nevinného. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 8 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval, že pokud bylo skutečně poškozeno dobré jméno stěžovatelů, nestalo se tak v důsledku tvrzení uvedených v knize, ale v důsledku podezření, která byla proti nim formulována, což vedlo k jejich vyšetřování, které vyvolalo intenzivní zájem médií a kontroverze. Tato informace se tedy stala veřejnou ještě předtím, než byl obsah spisu zpřístupněn médiím a než byla publikována zmíněná kniha.

Související judikatura: rozsudek ze dne 9. 4. 2009, *A. v. Norsko*, č. 28070/06, rozsudek ze dne 7. 2. 2012, *Axel Springer AG v. Německo*, č. 39954/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. 9. 2017, *Bărbulescu v. Rumunsko*, č. 61496/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. 3. 2016, *Bédat v. Švýcarsko*, č. 56925/08, ECHR 2016, rozsudek ze dne 14. 1. 2020, *Beizaras a Levickas v. Litva*, č. 41288/15, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. 11. 2015, *Couderc a Hachette Filipacchi Associés v. Francie*, č. 40454/07, ECHR 2015 (výňatky).

Relevantní ustanovení: čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

De Legé v. Nizozemsko (stížnost č. 58342/15)

Datum rozhodnutí: 4. října 2022

Závěr: *Využití bankovních sdělení a shrnutí portfolií ohledně stěžovatelova bankovního účtu, které vydal na základě soudního příkazu, nespadá do rozsahu ochrany před sebeobviňováním.*

Obsah: Věc se týká daňových pokut udělených stěžovateli s tím, že nedostal své zákonné povinnosti poskytnout veškeré relevantní informace pro účely stanovení daně, ve vztahu k jeho bankovnímu účtu vedenému v Lucembursku. Vzhledem k tomu, že požadované dokumenty daňové orgány od stěžovatele obdržely pod hrozbou vysokých pokut, stěžovatel namítal nerespektování svého práva nebyt nucen k sebeobviňování (princip *nemo tenetur*). Soud rozhodl jednomyslně, že nebyl porušen čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

Poznámka: Soud konstatoval závěr jeho konstantní judikatury, že jednalo-li se o využití listinných důkazů získaných pod hrozbou pokut v souvislosti s předmětem finančního práva a jestliže je cílem získat konkrétní již existující dokumenty, o jejichž existenci státní

orgány vědí, nespadá takový postup státních orgánů do rozsahu práva na ochranu před sebeobviňováním. Soud proto uzavřel, že nelze říci, že v důsledku využití těchto dokumentů byl stěžovateli upřen spravedlivý proces.

Související judikatura: rozsudek ze dne 28. 11. 2013, *Aleksandr Dementyev v. Rusko*, č. 43095/05, rozsudek Velkého senátu ze dne 9. 11. 2018, *Beuze v. Belgie*, č. 71409/10, rozsudek ze dne 5. 4. 2012, *Chambaz v. Švýcarsko*, č. 11663/04, rozsudek ze dne 4. 5. 2017, *Chap Ltd v. Arménie*, č. 15485/09, rozsudek ze dne 21. 12. 2000, *Heaney a McGuinness v. Irsko*, č. 34720/97, ECHR 2000 XII, rozsudek Velkého senátu ze dne 13. 9. 2016, *Ibrahim a ostatní v. Spojené království*, č. 50541/08, 50571/08 50573/08 40351/09, rozsudek ze dne 3. 5. 2001, *J.B. v. Švýcarsko*, č. 31827/96, ECHR 2001 III.

Relevantní ustanovení: čl. 6 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na spravedlivý proces).

Kara – Murza v. Rusko (stížnost č. 2513/14)

Datum rozhodnutí: 4. října 2022

Závěr: *Zásah neumožňující stěžovateli kandidaturu ve volbách představuje obzvláště přísné opatření, přičemž se dotkl velkého množství Rusů s dvojitým státním občanstvím a vyloučil je jako potenciální kandidáty na relativně velké množství volených pozic.*

Obsah: Stěžovatel žije v Moskvě a má jak ruské, tak britské občanství. Ruské občanství má od narození, britské občanství mu bylo uděleno poté, kdy se se svou matkou ve věku patnácti let do Ruska přestěhoval. Je opozičním politikem a novinářem. Stížnost se týká anulování stěžovatelovy registrace jako kandidáta v regionálních volbách v roce 2013 z důvodu jeho dvojího státního občanství. Stěžovatel namítal, že vnitrostátní orgány mu zabránily kandidovat ve volbách pouze z důvodu jeho dvojího státního občanství, bez jakéhokoliv posouzení jeho individuální situace. Tento zákaz postihl velké množství ruských občanů, kteří vedle ruského občanství nabyli i občanství dalších zemí v důsledku rozpadu Sovětského svazu. Soud rozhodl šesti hlasy ku jednomu, že byl porušen čl. 3 Protokolu č. 1 k Úmluvě.

Poznámka: Soud poukázal na svou konstantní judikaturu a uvedl, že dvojí občanství nepředstavuje důvod nevolitelnosti do zákonodárského sboru, a to ani tehdy, jestliže jde o obyvatelstvo velmi různorodé, kde může

být nakonec počet členů parlamentu s dvojnásobným občanstvím poměrně vysoký. Poukázal na nutnost individualizovaného přístupu k omezením volebních práv s ohledem na skutečné chování jednotlivce, kdy nepostačuje pouhý předpoklad, že všechny osoby s dvojnásobným občanstvím představují hrozbu národní bezpečnosti. V daném případě však byl zákaz stěžovateli udělen zcela automaticky.

Související judikatura: rozsudek ze dne 5. 12. 2019, *Abil v. Azerbajdžán* (č. 2), č. 8513/11, rozsudek ze dne 24. 6. 2008, *Ādamsons v. Lotyšsko*, č. 3669/03, rozsudek ze dne 1. 7. 1997, *Gítonas a ostatní v. Řecko*, Reports of Judgments and Decisions 1997 IV, č. 18747/91, 19376/92, 19379/92, 28208/95, 27755/95, rozsudek ze dne 19. 10. 2004, *Melnychenko v. Ukrajina*, č. 17707/02, ECHR 2004 X, rozsudek ze dne 17. 6. 2021, *Miniscalco v. Itálie*, č. 55093/13, rozsudek Velkého senátu ze dne 27. 4. 2010, *Tănase v. Moldavsko*, č. 7/08, ECHR 2010, rozsudek Velkého senátu ze dne 16. 3. 2006, *Ždanoka v. Lotyšsko*, č. 58278/00, ECHR 2006 IV.

Relevantní ustanovení: čl. 3 Protokolu č. 1 k Úmluvě o lidských právech a základních svobodách (právo na svobodné volby).

Liu v. Polsko (stížnost č. 37610/18)

Datum rozhodnutí: 6. října 2022

Závěr: Vnitrostátní orgány nedostatečně vyhodnotily argumenty stěžovatele, zejména v návaznosti na poslední zprávy OSN a jiných mezinárodních organizací ohledně situace v čínském vězeňském systému.

Obsah: Stížnost se týká řízení o vydání stěžovatele, který je původem z Taiwanu, do Číny. V závěru vydávacího řízení polské soudy potvrdily vydání stěžovatele orgánům Čínské lidové republiky. Vydání bylo požadováno v souvislosti s rozsáhlým organizovaným telekomunikačním podvodem odhaleným v průběhu čínsko-španělské spolupráce v trestním vyšetřování. Stížnost se týkala také vazby stěžovatele v souvislosti s řízením o jeho vydání. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 5 odst. 1 Úmluvy a že vydání stěžovatele do Číny by bylo porušením zákazu mučení.

Poznámka: Soud zejména poukázal na to, že podmínky v čínském vězeňském systému lze označit za „situaci všeobecného násilí“, a pokud by měl být stěžovatel vydán do Číny, bude zde vystaven reálné hrozbě špatného zacházení. Poukázal také na to, že polská vláda nejednala s nezbytným urychlením, aby zajistila, že délka vazby stěžovatele nebude nepřiměřená.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 19. 2. 2009, *A. a ostatní v. Spojené království*, č. 3455/05, ECHR 2009, rozsudek ze dne 25. 6. 2019, *Al Husin v. Bosna a Hercegovina* (č. 2), č. 10112/16, rozsudek ze dne 5. 6. 2018, *Amerkhanov v. Turecko*, č. 16026/12, rozsudek ze dne 15. 11. 1996, *Chahal v. Spojené království*, č. 22414/93, rozsudek ze dne 26. 4. 2007, *Gebre-medhin [Gaberamadhien] v. Francie*, č. 25389/05, ECHR 2007 II.

Relevantní ustanovení: čl. 3 (zákaz mučení) a čl. 5 odst. 1 (zákonnost zbavení svobody) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Zpracovala: Pavla Boučková